



HØGSKOLEN
i Buskerud

Fagplan

Studieår 2010 – 2011

Årsstudium i norsk

HiBu - Avdeling for lærerutdanning

Høgskolen i Buskerud

Postboks 164 Sentrum 3502 HØNEFOSS Tlf.: 32117100 Faks.: 32117110 e-post adresse: info.honefoss@hibu.no
--

Endringshistorikk

Dato	Sign	Endring
15.03.2010	Jørund Olav Bø	Noen endringer i pensumlitteraturen
26.02.2009	Jørund Olav Bø	Oppsettsendringer, ellers detaljer
18.06.2007	KSR	Fagplan gjennomgått og godkjent administrativt
25.02.2008	KP	Små justeringer, særlig i eksamensordninger
31.03.2008	KSR	Fagplan gjennomgått og godkjent administrativt
30.03.2009	KSR	Fagplan gjennomgått og godkjent administrativt

Innholdsfortegnelse

<i>Innledning</i>	3
<i>Mål for utdanningen</i>	3
<i>Opptakskrav</i>	3
<i>Kvalifikasjoner</i>	3
<i>Prinsipper for valg av læringsformer</i>	3
<i>Studieplan og studieinnhold</i>	4

Innledning

”Norskfaget er et sentralt fag for kulturforståelse, kommunikasjon, dannelse og identitetsutvikling.”
- *Læreplanverket for Kunnskapsløftet, 2006, s. 41*

Norsk er talemål for det store flertall av befolkningen i Norge, og de to variantene bokmål og nynorsk er landets offisielle skriftspråk, ved siden av samisk. En sentral del av den norske nasjonens identitet ligger nedfelt i språket. Språk i all sin mangfoldighet er essensielt i all refleksjon, kommunikasjon og kreativ virksomhet. Å ha kjennskap til språkets innebygde strukturer, dets variasjonsmuligheter, dets historie og dets kunstneriske uttrykksformer er viktig innenfor det som omfattes av begrepet ”dannelse”. Studiet av norsk språk har altså både en redskapsmessig, en kommunikativ og en estetisk dimensjon. Kunnskaper om norsk språk og litteratur er en form for kompetanse som samfunnet i overskuelig fremtid vil ha stort behov for.

Mål for utdanningen

Felles mål for alle de fire emnene er å gi studentene en tilstrekkelig solid basis i norskfaget som helhet til at de vil oppleve faglig trygghet i fremtidige arbeidssituasjoner.

Opptakskrav

Generell studiekompetanse.

Kvalifikasjoner

Årsstudium i norsk (norsk 2 og norsk 3 i allmennlærerutdannelsen) utgjør en selvstendig enhet med avsluttende eksamen. Årsstudiet kan innpasses i ulike bachelorprogrammer ved høyskolen eller i videre studier andre steder. Utdanningen gir, sammen med praktisk- pedagogisk utdanning (PPU), grunnlag for undervisning i grunnskolen og i den videregående skole.

Læringsformer

Undervisningen vil hovedsakelig bli gitt i form av forelesninger. Det viktigste forum for beskjeder og annen viktig informasjon er høyskolens elektroniske læringsverktøy Blackboard. Det forutsettes derfor at studentene har tilgang til dette, og nødvendig grunnleggende kompetanse i bruken av det.

Ikke hele pensumlitteraturen blir gjennomgått i forelesninger. Det understrekes derfor at studentene er medansvarlige for sin egen læringsprosess. Det er grunn til å gjøre oppmerksom på det ansvar som hviler på studentene når det gjelder å komme à jour med nødvendige forkunnskaper. Særlig tenkes det her på et visst kjennskap til grammatisk terminologi og tilfredsstillende ferdigheter i å bruke våre to målformer skriftlig.

Erfaring tilsier at det er klokt av studentene å benytte anledningen til å lese en del av de skjønnlitterære verkene før studiestart. Liste over en del av pensumverkene vil foreligge i god tid. Svensk og dansk litteratur bør leses på originalspråket.

Studieplan og studieinnhold

Årsstudiets struktur illustreres i figuren under. Studiepoeng = sp.

Høstsemesteret		Vårsemesteret	
NOR160	Språk som struktur og virkemiddel (15 sp)	NOR170	Moderne litteratur og språkhistorie (15 sp)
NOR165	Norsk i diakront perspektiv (15 sp)	NOR175	Lesing og skriving i skolen (15 sp)

Emnekoder markert med fet skrift er aktuelle emnekoder for studentenes oppmelding til eksamen i studentweb. Emnekodene finnes igjen i studentenes utdanningsplaner.

Studenter som vil avlegge eksamen i hele årsstudiet, må besvare både arbeidskrav og eksamen i ett av emnene på sidemålet, de tre andre på hovedmålet. Studentene kan selv velge hvilket emne dette gjelder.

NOR160	Språk som struktur og virkemiddel	15 studiepoeng
Norsk		HØST

1. LÆRINGSMÅL

Som helhet vil emnet gjøre studentene i stand til å finne og analysere strukturer i språk som system, og disse strukturenes anvendelse i forskjellige sammenhenger. En innføring grammatisk analyse står sentralt. Studentene skal videre kunne analysere ulike teksttyper i et kommunikasjonsperspektiv. Emnet gir også en innføring i billedspråk, både i forbindelse med frittstående bilder og bilder i serie.

2. INNHOLD

Emnet inneholder følgende disipliner:

Fonologi

- læren om språkets lyder

Morfologi

- læren om språkets bøyningssystem
- produktive språkelementer
- forskjeller mellom bokmål og nynorsk

Syntaks

- læren om setningenes oppbygging
- leddstillingsanalyse/feltanalyse

Språkdidaktikk

Sakprosaens sjangre

- problematisering av og diskusjon omkring de tradisjonelle sjangergrensene

Kommunikasjon

- språkfunksjonene
- retorikk

Billedspråk

- bildets oppbygging og historikk
- tegneseriens utvikling og variasjoner

3. LÆRINGSAKTIVITETER

Undervisningen vil hovedsakelig bli gitt i form av forelesninger, men i visse sammenhenger forventes det en mer aktiv deltagelse fra studentene, f.eks. ved arbeid i grupper.

4. VURDERING

Vurdering gjennom studietiden

Faglærer vil ved studiestart informere om obligatorisk(e) arbeidskrav i emnet. Arbeidskravet (-ene) må være utført før kandidaten kan avlegge eksamen.

Avsluttende vurdering

Den avsluttende vurderingen består av en 5-timers skriftlig individuell eksamen.

Vurderingsuttrykk

Gradert karakterskala A – F, der A er beste karakter og F er ikke bestått.

Hjelpemidler til eksamen

Tillatte hjelpemidler er ordlister/ordbøker.

5. LITTERATUR

Totalt er pensum på ca. 800 sider. I tillegg til bøkene nevnt nedenfor, er en del artikler og annet utdelt materiale å anse som pensum.

Forfatter	Tittel	Forlag	År	ISBN nr
Lie, Svein	<i>Norsk morfologi</i>	Ling forlag	2006	82-997422-0-7
Lie, Svein	<i>Innføring i norsk syntaks</i> (5. utg.)	Universitetsforlaget	2003	82-15-00454-7
Kjørup, Søren	<i>Hvorfor smiler Mona</i> <i>Lisa?</i> (2. utg.)	Roskilde Universitetsforlag	1999	87-7867-000-4

NOR165	Norsk i diakront perspektiv	15 studiepoeng
Norsk		HØST

1. LÆRINGSMÅL

I dette emnet står det historiske perspektivet sentralt. Utviklingslinjene i skjønnlitteraturen frem til ca. 1900 utgjør en viktig del, men også skriftspråkets historie i samme tidsrom blir behandlet. Sentralt står også utviklingen av norsk talemål i dets mange varianter, helt frem til nåtiden.

2. INNHOLD

Emnet inneholder følgende disipliner:

Skjønnlitteratur før ca. 1900

- hovedlinjene i litteraturhistorien fra norrøn tid til ca. 1900
- den dansk-norske felleslitteraturen
- fremveksten av en nasjonal litterær identitet
- "det moderne gjennombrudd"

Eldre språkhistorie

- språkstrukturen i norrønt
- utviklingen av skriftspråket frem til ca. 1900
- de to hovedlinjene på 1800-tallet i synet på skriftspråkets fremtid

Talemålsutvikling, dialektologi og sosiolingvistikk

- nødvendig fonologi
- de tradisjonelle geografiske dialektgrensene, med særlig vekt på den seneste tids utvikling innen dialekter og talemål
- sosial og aldersmessig variasjon i språkbruk i Norge i dag

3. LÆRINGSAKTIVITETER

Undervisningen vil hovedsakelig bli gitt i form av forelesninger, men i visse sammenhenger forventes det en mer aktiv deltagelse fra studentene, f.eks. ved arbeid i grupper.

4. VURDERING

Vurdering gjennom studietiden

Faglærer vil ved studiestart informere om obligatorisk(e) arbeidskrav i emnet. Arbeidskravet (-ene) må være utført før kandidaten kan avlegge eksamen. Arbeidskrav kan for eksempel være en basiskunnskapsprøve som avholdes i undervisningstiden.

Avsluttende vurdering

Eksamen består av en skriftlig hjemmeeksamen.

Vurderingsuttrykk

Gradert karakterskala A – F, der A er beste karakter og F er ikke bestått.

Hjelpemidler til eksamen

Alle hjelpemidler er tillatt.

5. LITTERATUR

Teoripensumet er på ca. 1000 sider. Det skjønnlitterære pensum er på ca. 1500 sider. I tillegg til bøkene nevnt nedenfor, er en del artikler og annet utdelt materiale å anse som pensum.

Forfatter	Tittel	Forlag	År	ISBN nr
Andersen, Per Thomas	<i>Norsk litteraturhistorie</i>	Universitetsforlaget	2001	82-00-12836-9
Svensen, Åsfrid	<i>Tekstens mønstre</i>	Universitetsforlaget	1985	82-00-07387-4
Havnevik, Ivar (red.)	<i>Den store norske diktbogen</i>	Pax	2005	82-530-2818-0
Mæhlum, Brit m.fl.	<i>Språkmøte. Innføring i sosiolingvistik (2. utg.)</i>	Cappelen	2008	978-82-02- 28344-5
Skjekkeland, Martin	<i>Dialektar i Noreg</i>	Høyskoleforlaget	2005	978-82-7634- 683-1
Torp, Arne og Lars Vikør	<i>Hovuddrag i norsk språkhistorie (3. utg.)</i>	Gyldendal	2003	9788205315921

En oversikt over det skjønnlitterære pensumet vil foreligge separat ved semesterets begynnelse.

NOR170	Moderne litteratur og språkhistorie	15 studiepoeng
Norsk		VÅR

1. LÆRINGSMÅL

Emnet skal utvikle ferdigheter i å vurdere og analysere skjønnlitterære tekster av ulike sjangre og fra ulike perioder i de siste drøyt hundre årene. Videre legges det vekt på at norsk litteratur skal sees i en spesiell skandinavisk, men også bredere internasjonal sammenheng. Emnet omfatter også skriftspråkets utvikling i den samme perioden.

2. INNHOLD

Skjønnlitteratur etter ca. 1900

- litteratur fra hele perioden i ulike sjangre og på de tre skandinaviske språkene

Litterær teori og analyse

- litteraturbegrepet
- vurdering av analysemetoder knyttet til ulike litteraturteoretiske retninger
- betegnelsene "seriøs" og "populær" litteratur problematiseres

Litteraturhistorie

- studentene skal kunne gi en karakteristikk av periodens litteraturhistoriske retninger

Moderne språkhistorie

- norsk skriftspråk fra ca. 1900 til i dag
- retningene og konfliktlinjene i språkdebatten på 1900-tallet
- ideologiene som ligger til grunn for normering av skriftspråket

3. LÆRINGSAKTIVITETER

Undervisningen vil hovedsakelig bli gitt i form av forelesninger, men i visse sammenhenger forventes det en mer aktiv deltagelse fra studentene, for eksempel ved arbeid i grupper.

4. VURDERING

Vurdering gjennom studietiden

Faglærer vil ved studiestart informere om obligatorisk(e) arbeidskrav i emnet. Arbeidskravet (-ene) må være utført før kandidaten kan avlegge eksamen. Arbeidskrav kan for eksempel være en basiskunnskapsprøve som avholdes i undervisningstiden.

Avsluttende vurdering

Eksamen består av en skriftlig hjemmeeksamen.

Vurderingsuttrykk

Gradert karakterskala A – F, der A er beste karakter og F er ikke bestått.

Hjelpemidler til eksamen

Ordbøker er tillatt.

5. LITTERATUR

Teoripensumet er på ca. 700 sider. Det skjønnlitterære pensumet er på ca. 3000 sider.

Forfatter	Tittel	Forlag	År	ISBN nr
Svensen, Åsfrid	<i>Tekstens mønstre</i>	Universitetsforlaget	1985	82-00-07387-4
Skardhamar, Anne-Kari	<i>Litteraturundervisning</i> (2. utg.)	Universitetsforlaget	2001	82-15-00009-6
Andersen, Per Thomas	<i>Norsk litteraturhistorie</i>	Universitetsforlaget	2001	82-00-12836-9
Havnevik, Ivar (red.)	<i>Den store norske diktboken</i>	Pax	2005	82-530-2818-0
Torp, Arne og Lars Vikør	<i>Hovuddrag i norsk språkhistorie</i> (3. utg.)	Gyldendal	2003	9788205315921

En oversikt over det skjønnlitterære pensumet vil foreligge separat ved semesterets begynnelse.

NOR175	Lesing og skrivning i skolen	15 studiepoeng
Norsk		VÅR

1. LÆRINGSMÅL

I emnet jobber vi med fagdidaktiske problemstillinger knyttet til lese- og skriveutvikling. Vi fokuserer spesielt på lesing og skrivning i flerkulturelle klasserom. Studentene skal kjenne nyere fagdidaktisk forskning og aktuelle problemstillinger i den fagdidaktiske debatten.

2. INNHOLD

Emnet inneholder følgende disipliner:

Lese- og skriveutvikling

- den begynnende og den fortsatte lese- og skriveopplæringen
- muntlige tekster, med fokus på lærer og elev

IKT i norskundervisningen

- skjermttekst
- praktisk bruk av IKT i norskundervisningen

Sammensatte tekster

- samspill mellom ulike modi i en sammensatt tekst
- å se sammenheng mellom sammensatte tekster og skjønnlitteratur, f.eks. gjennom adaptasjonsstudier

Barne- og ungdomslitteratur

- teksttolkning
- litteraturformidling
- å lede eleven inn i teksten
- vurdering av barne- og ungdomslitteratur

Skolebibliotek

- å tilrettelegge for bruk av skolebibliotek
- samarbeid lærer - bibliotekar

Norsk som andrespråk

- tospråklighet og språklæring
- sentrale språklæringsteorier
- kontrastiv analyse av norsk og noen sentrale minoritetsspråk i Norge
- læreplaner i norsk som andrespråk og i morsmål for språklige minoriteter (mål, innhold, arbeidsformer, vurdering)

3. LÆRINGSAKTIVITETER

Undervisningen er dialogbasert. Det vil bli gitt forelesninger, men i visse sammenhenger forventes det en mer aktiv deltagelse fra studentene, f.eks. diskusjon og tekstproduksjon i grupper.

4. VURDERING

Vurdering gjennom studietiden

Faglærer vil ved studiestart informere om obligatorisk(e) arbeidskrav i emnet. Arbeidskravet (-ene) må være utført før kandidaten kan avlegge eksamen. Arbeidskrav kan for eksempel være en basiskunnskapsprøve og eller obligatorisk deltakelse i undervisningen.

Avsluttende vurdering

Eksamen består av en skriftlig hjemmeeksamen.

Vurderingsuttrykk

Gradert karakterskala A – F, der A er beste karakter og F er ikke bestått.

Hjelpemidler til eksamen

Alle hjelpemidler er tillatt.

5. LITTERATUR

Teoripensumet er på ca. 1200 sider. Pensumet i barne- og ungdomslitteratur er på ca. 1 000 sider. Dessuten er en film basert på en barne- eller ungdomsroman å anse som pensum.

Forfatter	Tittel	Forlag	År	ISBN nr
Bjorvand, Agnes Margrethe og Elise Seip Tønnesen	<i>Den andre leseopplæringa</i>	Universitetsforlaget	2002	82-15-00311- 7
Eritsland, Alf Gunnar	<i>Skrivepedagogikk</i>	Det Norske Samlaget	2004	8252164404
Harboe, Leif	<i>norsk boka.no. Digitale verktøy i norskfaget</i>	Universitetsforlaget	2008	978-82-15- 01241-4.
Hoel, Trude, Elisabeth Tallaksen Rafste og Tove Pemmer Sætre	Opplevelse, oppdagelse, opplysning. Fagbok om skolebibliotek (noen kapitler)	Biblioteksentralen	2008	978-82-02- 21785-3
Iversen, Harald Morten m.fl.	<i>Grammatikken i bruk – i tekst og klasserom (kapittel 4)</i>	Cappelen	2007	
Mjør, Ingeborg, Tone Birkeland og Gunvor Risa	<i>Barnelitteratur – sjangrar og teksttyper (noen kapitler)</i>	Cappelen	2006	
Roe, Astrid	<i>Lesedidaktikk</i>	Universitetsforlaget	2008	
Selj, Elisabeth m.fl.	<i>Med språklige minoriteter i klassen (noen kapitler)</i>	Cappelen	2004	978-82-02- 21772-3

En oversikt over obligatoriske barne- og ungdomsromaner vil foreligge separat ved semesterets begynnelse.

Noen artikler blir delt ut i løpet av semesteret, disse er også å regne som pensum. Lesesenterets (Universitetet i Stavanger) hefter *Bok i bruk* anbefales som tilleggslitteratur.